

Milka

YU ISSN 0350-185x
UDK 808

ИНСТИТУТ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК САНУ

ЈУЖНОСЛОВЕНСКИ ФИЛОЛОГ

XLIX

Уређивачки одбор:

*др Даринка Горђиан-Премк, др Ирена Гришкаш, др Милка Ивић, др Павле
Ивић, Блаже Конески, др Тине Лојар, др Александар Младеновић,
др Мирослав Николић, др Асим Пецо, др Мићалар Пешикан,
др Живојин Ситанојчић, др Драго Ђујић, др Ејон Фекеље*

Главни уредник:
МИЛКА ИВИЋ

БЕОГРАД
1993

ДИМИТРИЈЕ В. СТЕФАНОВИЋ
(Београд)

ИЗ МИКРОТОПОНИМИЈЕ НАСЕЉА СА СРПСКИМ ЖИВЉЕМ У ОКОЛИНИ БУДИМПЕШТЕ

У околини Будимпеште, заправо северно и јужно од ње, на Дунаву или у близини Дунава распоређено је десетак места у којима је и данас настањен, углавном, малобројни српски живаљ. Међу овим местима налазе се и Калаз (Budakalász), Помаз (Pomáz), Чип (Szigetcsép), Чобанац (Cso-bánka)¹, о чијој микротопонимији ће се овде говорити.

Место Чобанац, у пилишким брдима, Срби су населили за време Велике сеобе. У места Калаз и Помаз, на потезу између Сентаandreје и Будимпеште, као и у Чип, на Чепелском острву, они су се такође настанили и приликом Велике сеобе. У литератури се, међутим, указује и на то да су се Срби у Калаз, Помаз и Чип доселили још за време турске владавине и овде живе са могућим прекидима све до данас². Ова места су после Сеобе била насељена само српским или претежно српским живљем. Данас тај живаљ представља мањину у односу на знатно бројније мађарско становништво. У месту Чип поред Срба одавно је настањен и немачки живаљ, који је потесе назвао на свом језику³.

Српски говори Калаза, Помаза, Чипа и Чобанца, као и осталих насеља са српским живљем у околини Будимпеште, углавном имају обележја шумадијско-војвођанских дијалеката са траговима јекавизама и са утицајем косовско-ресавског дијалекта, који је нарочито изражен у говору Срба у Чобанцу⁴.

¹ Географски положај ових места видети на приложеној карти.

² Д. Давидов, *Споменици Будимске епархије*, Београд 1990, 321, 329, 383, 384. За место Чип износи се податак да су се Срби овде настанили већ за време краља Жигмунда Луксембуршког (1387-1437), о томе видети издање: *Pesty Frigyes kéziratok helynévtárából Pest-Pilis-Solt vármegye és kiegészítések*, Szentendre 1984 – (Из рукописне збирке топонима Пештанско-Пилишко-Шолтанске жупаније Фриђеша Пештија и допуне, Сентаandreја 1984).

³ *Pesty Frigyes kéziratok helynévtárából*, 80.

⁴ П. Ивић, *Дијалектологија српскохрватској језика. Увод у иштокавско наречје*, друго издање (Нови Сад 1985), 80; Р. Stepanović, *A Taxonomic Description of the Dialects of Serbs and Croats in Hungary, The Štokavian Dialect*, Budapest 1986, нарочито стр. 117-134. У овој књизи се наводи и литература о говорима Срба у Мађарској.

Посебне азбучне спискове назива потеса у Калазу, Помазу, Чипу и Чобанцу саставили смо на основу микротопонима који живе у говору српског становништва ових насеља и које смо забележили према усменим саопштењима наших саговорника, као и на основу мађарског штампаног извора у коме је грађа пописана приближно пре сто тридесет година⁵. При састављању спискова донекле смо се послужили и микротопонимском грађом из рада Наталије Петровић⁶.

Изговор појединих топонима успели смо да снимимо само код нашег саговорника у месту Чип. Већи део микротопонимских лексема у остала три места акцентован је у грађи Наталије Петровић.

Када се пажљивије прочитају приложени лексикони, показале се да се коришћени извори, поред основних слагања, и разликују међусобно. У мађарском штампаном извору, који је сачињен на основу података из оновремених земљишних књига, наилазимо само на мањи број лексема којих у каснијим изворима нема. С друге стране, у грађи Наталије Петровић и у нашој, које су настале на основу саопштења саговорника, наилазимо такође на неколико назива којих у мађарском штампаном извору нема. Ове чињенице указују, између осталог, на дијахрони аспект нестајања, променљивости и настајање микротопонимских лексема и из-раза током последњих сто тридесет година.

Овде ћемо посебно скренути пажњу на уочљиву појаву варијације неких назива потеса. Док су у штампаном мађарском извору одређени називи дати, тако рећи искључиво, у облику једнине, у грађи Наталије Петровић исти називи се наводе у облицима множине, нпр. *Ајманица* // *Ајманице* (Петр); *Кличевац* // *Кличевци* (Петр); *Млака* // *Млаке* (Петр) у месту Калаз итд. У грађи коју су нама саопштили саговорници такође је више потврда са облицима једнине, као што то потврђују примери из претходне реченице, али се у њој ређе појављују и примери релевантних речи и израза и у облицима множине, као и у облицима једнине и множине, што је донекле карактеристично за место Чип, нпр. *Баре**, *Грмља** // *Грмље**; *Вајришиће** // *Вајришића*; *Дунавска** // *Дунавске* итд. Уочавају се и тенденције упрошћавања сложених назива, нпр. Велике њиве и Велике у месту Калаз, као и упрошћавање и губљење дистинктивних атрибута, нпр. у мађарском штампаном извору потесе Горњи Пруд и Доњи Пруд саговорник означава као *Прудобе* у месту Чип. У истом месту имамо и

⁵ Мађарски научник Фријеш Пешти, састављач више великих збирки топонима по Угарској (63 тома), године 1864. уз званичну подршку Мађарске академије наука и Намесничког већа у Будимпешти позвао је све надлежне представнике локалних власти да према припремљеном упитнику, као и упутствима која су уз њега дата, попишу, између осталог, све топографске називе у појединим местима на територији Угарске. Такав попис је спроведен 1864. и 1865. године. У попису су топоними на српскохрватском језику забележени оновременим мађарским правописом. Грађа која се из овог пописа односи на Калаз, Помаз, Чип и Чобанца објављена је у већ наведеном издању *Pesty Frigyes kéziratos helynévtárából*.

⁶ У ретку литературу о именима потеса на нашем језику на територији Мађарске спада рад: Н. Петровић, *Микротопонимија неких српских насеља у Мађарској*, Прилози проучавању језика, књ. 10, Нови Сад 1974, 143–147, у даљем тексту „грађа Наталије Петровић“, односно у списковима наше грађе уз варијанте назива „(Петр)“.

⁷ О различитом типу слога и значењу звездице уз поједине топониме видети стр. 178.

обрнути случај. У мађарском штампаном извору потес је назван, вероватно архаичнијим, народним обликом Поповица, а саговорник наводи нешто „званичнији“ назив *Појовски холџови**. Немачки назив овог потеса је *Hutweide zwischen Fasangarten Strassen*⁸.

Разлике између појединих извора упућују и на познату чињеницу да су судбине истих речи у писаном тексту, с једне, и у усменом преношењу, с друге стране, могле имати различите судбине, нпр. исти потес у мађарском штампаном извору назван је *Слабашина (Szlabasina)*, а саговорник га је именовао као *Слава башина** у месту Помаз, у Чипу записано *Quatristye!* према нашем саговорнику је *Ватриште** // *Ватришта**.

Поред унутрашњег језичког развоја, микротопоними о којима је овде реч постојали су у све утицајнијем страном језичком окружењу. Чињеница да микротопоними представљају углавном конзервативни језички слој, са сопственим законитостима развоја, као и нарочите историјске, духовне и културне прилике Срба у Мађарској у значајној мери су одредиле то да се се ти називи умногоме сачували све до данас у странијој језичкој средини. Они су углавном настајали у чисто српском језичком окружењу. Временом, тј. опадањем броја српског живља и нестајањем српскохрватског језика, све више долазе у положај да губе везу са живим језиком и да независно од њега још извесно време опстану. С друге стране, на њихову судбину умногоме утичу цивилизацијске промене. Ова констатација пре свега важи за последње деценије, када су традиционалне земљорадничке средине разорене, или су се са великом брзином мењале. Тако су многи припадници старије, а мање и средње генерације махом земљорадничког (или раније земљорадничког) српског живља у Мађарској они који у свом хатару још увек познају тако рећи „све“ називе потеса, што су посведочили и наши саговорници у оквиру спонтане усмене комуникације. У језичкој свести млађе, па и дела средње генерације српског живља ти називи су сачувани сасвим фрагментарно, углавном у толикој мери колико су они у употреби код мештана староседелаца, без обзира на то што су они носиоци различитих језика. Да су ови топоними били до недавно део живог језичког ткива, показују неки од оних примера којих нема у мађарском штампаном извору, али су их наши саговорници навели, а потврђени су и у грађи Наталије Петровић.

Ова топонимска лексика, као што смо већ рекли, настајала је и развијала се у чисто српској језичкој средини, било да је она била једина у месту, као што је то случај у Калазу, Помазу, а пре свега у Чобанпу, било да је она у дужем временском периоду коегзистирала са другим језицима у истом месту, као што је случај у Чипу. Та лексика све до данас трпи сразмерно мали утицај страних, пре свега мађарских, речи, као што су (*Велики*) *Кевиљ* и (*Мали*) *Кевиљ* (мађ. *Kis Kevély, Nagy Kevély*) у местима Калаз, Помаз и Чобанац, Малом то (*Malom tó maђ.*, али само у мађарском штампаном извору), у месту Калаз, као и *Цајзберџ* // *Хеђем* (нем. *Zeiszelberg?* и мађ. *Hegyés*), односно *Петровић сизет* (*sziget* мађ. — острво) у

⁸ Pesty Frigyes kéziratosa helynévtárából, 81.

месту Чип. Друго је питање, које изискује темељитија испитивања, у којој мери су страни, пре свега мађарски, творбени модели утицали на поједине облике у нашој грађи. С друге стране, иако је данас у местима о којима се овде говори малобројни српски живаљ, у званичној мађарској номенклатури назива потеса и данас ће се наћи српскохрватске речи, нпр. хибрид Млака чапаш (мађ. csarás — стаза).

Наведене примедбе о микротопонимима указују на потребу њиховог детаљног језичког (акцентског, изговорног, творбеног) испитивања, док су они још колико толико у саставу живог језика, као и на потребу да се проучи мотивисаност ових назива, пре свега, у вези са локалном историјом и традицијом, а то упућује и на проверу њихове посведочености у раним и ранијим изворима⁹. Темељито испитивање ових назива, међутим, условљено је и познавањем проблематике српскохрватских микротопонима у Мађарској.

Микротопоними из овог рада који су потврђени само у говору исписани су курзивом са звездicom, они који су потврђени и у говору и у литератури штампани су курзивом. Називи који се јављају само у мађарском штампаном извору, као и упутне одреднице наводе се обичним слогом¹⁰.

На овом месту изражавамо дужну захвалност на љубазности и пријатељској помоћи нашим саговорницима Бисерки Скорић и Живану Скорићу из Калаза, Ружи Станковић (рођ. Петромарко) и Радојки Маргаритовић (рођ. Пандур) из Помаза (данас обе живе у Сентаандреји), Светозару Малићу из Чипа и Данки Шпирко (рођ. Шошић) из Чобанца.

Захвални смо др Мирославу Николићу (Институт за српски језик у Београду) на колегијалној помоћи при бележењу акцената, као и Влади Тукановићу (Институт за српски језик у Београду) на драгоцености помоћи при припремању овог рада за штампу на рачунару.

КАЛАЗ

Ајманица//Ајманице(Петр),
оранице, виногради и
воћњаци.

Ајманице, в. Ајманица.
Араповача, в. Хараповача.
Бовар (Bóvár), оранице.
Брдо, в. Њиве преко брда.

Велике, в. Велике њиве.
Велике њиве//*Велике**, оранице и
воћњаци.

Велике слатине, в. Слатине велике.
Виногради код воденице,
виногради.

Вујина долина, оранице.

⁹ У Калазу, примера ради, називи Калуђерски гроб (потврђен само у мађарском штампаном издању) и *Калуђерски њошток* сигурно су у вези са боравком у Калазу оних монаха који су се после Велике сеобе овде настанили и о којима се говори у литератури (Д. Давидов, *Сјоменици*, 321; Н. Петровић, *Микрошологоници*, 145).

¹⁰ Називе којих су се наши саговорници накнадно сетили на основу читања мађарског штампаног извора, дајемо такође обичним слогом, с тим што смо у случају места Чип забележили њихове акценте. Овде напомињемо да мађарски штампани извор уз називе потеса не даје доследно њихове основне карактеристике.

- Вујина страна, брдо.
 Гроб, в. Калуђерски гроб.
*Губно**, место где се врше.
 Долина, в. Вујина долина.
Доња Чаира, оранице чија је земља квалитетна, рит. Део потеса Млака.
 Дуге њиве, в. Њиве дугачке.
Дунавске (Kis földek, Nagy földek), песковите оранице на обали Дунава.
 Земља, в. Црвена земља.
 Калуђерски гроб, брдо.
Калуђерски пошток, поток; брдо покривено ораницама и виноградима.
Кевил (Kevély), веће брдо које се простира према Помазу и Чобанцу.
Кленић, оранице.
Кличевац//Кличевци (Петр), брдо покривено виноградима који дају квалитетно вино.
Куйусишће, њивице између два потока, на којима добро роди купус.
 Мајданпоље, брдо покривено виноградима, које већим делом лежи у помашком хатару.
 Мале Слатине, в. Слатине.
 Малом то (Malom tó, мађ. – језерце пред воденичном уставом).
Манайоваци//Манатовци (Петр), брдо чији је источни део покривен виноградима, а некада пуст западни део данас је пошумљен.
 Манатовци, в. Манатовац.
 Међканалом, оранице близу канала.
Млака//Млаке (Петр), некада мочварне оранице, а данас рит.
 Млаке, в. Млака.
 Нови садови, виноградима близу калашке шуме.
 Њиве, в. Велике њиве.
 Њиве дугачке//Дуге њиве (Петр), оранице.
 Њиве ка (ко!) Помазу, раније оранице, данас виноградима који дају добро вино, простиру се према помашком хатару.
 Њиве преко брда, раније оранице, касније виноградима; в. Прекобрдница.
Пескови, песковите оранице.
 Пољана//Пољане (Петр), виноградима доброг квалитета.
 Пољане, в. Пољана.
*Под шаваном**, виноградима који се простиру према Помазу.
 Поток, в. Калуђерски поток.
 Потпрелишће, брдо у којем се вади млински камен.
 Преке, оранице.
*Прекобрдница**, виноградима; в. Њиве преко брда.
Просина, оранице и ливада.
 Раковац//Раковци (Петр), виноградима.
 Раковци, в. Раковац.
 Рит, в. Рогожа (рит), Трсица (рит).
 Рогожа рит (Rogozsa rét), ливада; в. Чаир.
 Сад, в. Нови садови.
 Сирковиште, песковито неплодно земљиште.
Слатине//Велике Слатине и Мале Слатине (Петр), оранице; в. Слатине.
 Слатине велике//Велике Слатине (Петр), оранице.
 Соколовац//Соколовци (Петр), врх брда са виноградима у близини чобаначког хатара.
 Соколовци, в. Соколовац.
Средел, некадашњи виноградима.
 Страна, в. Вујина страна.
 Таван, в. Под таваном.
 То (tó, мађ. – језеро), в. Малом то.

Тршица (Trsicza! rét), риг.¹¹
Харайовача * (*Hararóváciz dülö*)//
 Араповача (Петр),
 пашњак.
Црвена земља, брдо покривено
 црвеном земљом и камењем
 исте боје.
 Чаира, в. Доња Чаира.
Чаире * (*Ragosa dülb*)//Чајере
 (Петр), риг, пашњак; в. Рогожа.
 Чајере, в. Чаира.
Чајерске *, оранице; в. Чајерске
 велике, Чајерске мале.
 Чајерске велике, оранице;
 в. Чајерске.

Чајерске код Будима (*Csajerszke
 ko! Budima*), оранице које се
 простиру према насељу
 Бскапмешер.

Чајерске мале, оранице;
 в. Чајерске.

Чош, виногради.

Чузице (*Csuziczel*)//Чушице
 (Петр), в. Шушица.

Чушице, в. Чужице.

Џомбоље (*Dzsombolye*), брдо на
 коме се налази општинска
 ливада.

Шушица *, оранице и виногради;
 в. Чузице.

ПОМАЗ

Агино брдо (*Aginobrdol*)
Алчевица//Алчевице, њиве.
 Алчевице, в. Алчевица.
 Брдо, в. Агино брдо, Јасеново
 брдо, Мало брдо, Подагино
 брдо, Подјасеново брдо.
Бубан *, њиве, воћњаци и
 виногради.
 Букова глава (*Bukova glava*)
Бучина, поток.
Велики Кевил * (*Nagy Kevély*).
 Буква, в. Букова глава, Две букве.
 Вода, в. Добра вода, Плава вода.
Вревац//*Вроц* (*Vreocz*), воћњаци и
 виногради.
Газдинска шума *, шума.
 Глава, в. Букова глава.
 Гробље, в. Старо гробље.
Губно *, место за вршидбу поред
 потока Дера.
Две букве *, шума у којој извире
 поток Бучина.
Дера, поток; в. Испод Дера.
 Дијел, в. Дуги дијел.
Добра вода * (*Lajos forrás*),
 извориште.

Долина, в. Јанкова долина,
 Церова долина.

Долине *, воћњаци између два
 брда.

Дренковци, в. Ренковце.

Дренова међа, потес.

Дугачке њиве, њиве у равници.

Дугачко (*Dugacsko*)

Дуги дијел (*Dugi dijel*)

За Лугом (*Zalugom*)

Здрављак, извор у брду.

Исиод Дера, њиве.

Јанкова долина (*János völgye*)

Јасеново брдо *, брдо.

Јориован * (*János forrás*), извор
 испод Поткамена.

Карталија, брдо с воћњацима.

Кевил, в. Велики Кевил, Мали
 Кевил.

Кланац, потес у шуми.

Клиса//Клисе (Петр), пропланак
 са њивама и

средњовековним

рушевинама (за које се

говори да су остаци

манастира и дворца краљице

¹¹ Према мађ. Trsicza читало би се Тршица, али нам се чини вероватнијим читање
 Тршица.

- Беатриче, жене краља
 Матије Корвина).
 Клисе, в. Клиса.
 Ковачина, в. Мала Ковачина.
 Код Хатара (Hátárnál)
 Колевка (Bölcső)
 Коприва (Csalány)
 Коларовица (Kolárovicza)
Косица, њиве и воћњаци у
 равници.
 Кратко (*Крајко*)
 Лесковац (Leskovacz)
 Лом, гребен брда са шумом.
 Луј//Лугови (Петр), воћњаци,
 в. За Лугом.
 Лугови, в. Луг.
Мајданпоље//Мајданпоље, њиве,
 виногради, воћњаци;
 камењара у брду.
 Мандићева њива, в. Сенчо.
Мала Ковачина (Kis Kovács)
Мале Петрине * (Male Petrine!)
Мали Кевиљ * (Kis Kevély)
Мало брдо *, воћњаци и виногради.
 Међа, в. Дренова међа.
Мешелија//Мешелије (Петр),
 брдо с виноградима.
 Млака (Млака)
Муселиновац (Muszelinóvacz)
 Њива, в. Мандићева њива,
 Дугачке њиве, Преке њиве,
 Широке њиве.
 Од хатара (Od hatara – Hátartól)
Орловац *, виногради и воћњаци
 на брдовитом простору.
 Осољ (Oszoly)//Осоље (Петр)
 Осоље, в. Осољ.
 Пет(р)ине, в. Мале Пет(р)ине.
Плава вода *, потес.
Подиће (Podity!)//Подићи (Петр),
 њиве.
 Подјасеново брдо (Podjaszenovo-
 brdo!)
Пошкамен (Kéhegy), веће брдо,
 потес са виноградима и
 воћњацима.
- Преке њиве* *, њиве у равници.
Прекобрдица //Прекобрдице
 (Петр), воћњаци на падини
 брда.
 Прекобрдице (Prekobrdicze),
 в. Прекобрдица.
 Радошевица (Radosevicza)
Ренковце (R'enkovcze)//
 Дренковци * //Рунковци
 (Петр), потес.
 Рунковци, в. Ренковце.
Саг//Садови (Петр), воћњаци и
 виногради.
 Садови, в. Сад.
 Самар (Szamár!)
 Светли каменац (Szvetli
 Kamencz)
Селиштије, потес.
 Сенча, в. Сенчо.
Сенчо//Сенча (Петр) (Szencsa),
 њиве. Новији назив:
 Мандићева њива// Új dűlő*.
 Слабапина (Slabasina!//Слава
 башина *, шумски потес са
 некадашњим извором.
Смолница//Смолнице *, потес са
 земљом лошег квалитета.
 Смолнице, в. Смолница.
 Старо гробље (Sztarogroblye!)
Таван, њиве на брдовитом
 простору.
Угаровица (!) (Uglarovicza),
 воћњаци и виногради.
 Хатар, в. Код хатара, Од хатара.
 Церова долина (Cserfa völgye)
 Церовац (Czerovacz)
Чауре, њиве и пашњак.
 Чот (Csot)
 Широке, в. Широке њиве.
Широке њиве//Широке (Петр),
 њиве у равници.
Шушњар (Susnyád!)//Шушњари
 (Петр), воћњаци и виногради
 на брдовитом простору са
 извором.
 Шушњари, в. Шушњар.

ЧИП

Ада, в. Велика ада, Мала ада.

Ашо̀ви, виногради који дају добро вино.

Ба̀бине ба̀шиће, оранице.

Ба̀кџ, њиве.

Бакачове њиве, оранице.

Бара, в. Велика бара, Мала бара.

*Ба̀ре**, оранице.

Башће, в. Бадине башће.

Бра̀њебина (Verbotenes Wald), шума на некадашњем спахијском, а затим државном имању.

Брда, в. Горина брда.

Бунарина

*Ва̀шришиће**/*Ва̀шришића**

(Quatristye! – Quatra Holzteil), оранице, виногради.

Велика ада (Cseper grosse Insel)

Велика бара

Вџлика кумсела (Velika Komszala! – Grosse Streitacker), оранице.

Велика ливада//*Вџлике ливаде**, ливада и оранице које је Дунав често плавио.

Велика њива//*Вџлике*, квалитетно земљиште поред Малог Дунава.

Велике, в. Велика њива.

Велике дугачке, в. Дугачке.

Вџлики дунавски њиџи (Gross Donauwagecker), оранице.

Велики ивик

Велико грмље, в. Грмља.

Велико пландиште.

Велико рашће, в. Рашћа.

Виноград, в. Стари виноград, Стари виноград код села.

*Грмље**/*Грмља**, оранице на квалитетном земљишту; в. Велико грмље, Мало грмље.

Горина брда

Горње дунавске, в. Дунавске.

Горњи друм, в. Друмић.

Горњи друмић, в. Друмић.

Горњи пруд, в. Прудови.

Дџиови, њиве ситније испарцелисане, баштице, често поплављене.

Долина, в. Милошова долина.

Долине, в. Дубоке долине.

Доњи друм, в. Друмић.

Доњи пруд, в. Прудови.

Друм, в. Горњи друм, Доњи друм, Мали друм.

*Друмић**, ситно испарцелисане оранице; в. Горњи друм, Горњи друмић, Доњи друм, Мали друмић.

*Дубоке дџлине**, „жиљерске“ њиве; оранице и виногради на квалитетном земљишту.

Дуџачке, њиве и виногради; в. Велике дугачке и Мале дугачке.

Дуџачко ра̀шиће, в. Рашћа.

*Дунавска**/*Дунавске*, на вишим површинама виногради, а иза бране („бента“) на нижим површинама оранице које је Дунав често плавио.

Иванкова

Ивик, в. Велики ивик, Мали ивик. *Ка̀дица**, место на Дунаву погодно за купање.

Канал, в. Крај крчевина канал.

Клип

Крај крчевина канал (Hottenkanal bei den Cultur)

Кратељ (Kleine Hotteracker)

Кудељишиће, в. Мало Кудељиште.

Кумсела, в. Велика Кумсела, Мала Кумсела.

Ку̀јусница, њивице на којима се узгајао купус.

Ла̀још, оранице које је често плавио Мали Дунав.

Ливада, в. Велика ливада, Мала ливада.

Ловрански пут

Мала ада
Mála bára *//Мала бара код шума
 (Malabara! kod šuma)
 Мала кумсела (Mala Komszala –
 Kleine Streitäcker)
 Мала ливада//*Mále livade* *,
 ливаде и испарцелисане
 оранице које је Дунав често
 плавио.
 Мале дугачке, в. Дугачке.
 Мале ливаде, в. Мала ливада.
Máli đunábski úti
 Мали друм, в. Друмић.
Máli đrúmiћ; в. Друмић.
Máli úbik
 Мало грмље, в. Грмље.
 Мало кудељиште, в. Кудељиште.
 Мало пландиште
 Мало Рапће, в. Рапћа.
 Милошова долина
 Мотке, в. Четири мотке.
 Мотки, в. Осам мотки.
 Невољин
 Њива, в. Велика њива.
 Њиве, в. Бакачове њиве.
 Осам мотки
 osim livoda! — (Ohne Wiesen), в.
 Стари виногради.
Петровић сизет * (sziget, мађ. –
 острво), њива коју није
 покривала вода за време
 поплава.
 Пландиште, в. Велико
 пландиште, Мало пландиште.
 Повариште (Povarist! — Teufeld
 Acker)
 Поповица//*Пдйовски* (1 X
Пдйовски) *хóлтиови*,
 земљиште, покривено
 ораницама и ливадом, које је
 некада давано парохијском
 свештенику на коришћење.
 Поповски холтови, в. Поповица.
 prosz livoda! — (Mit Wiesen), в.
 Стари виногради
 Прека
 Пруд, в. Горњи пруд, Доњи пруд.

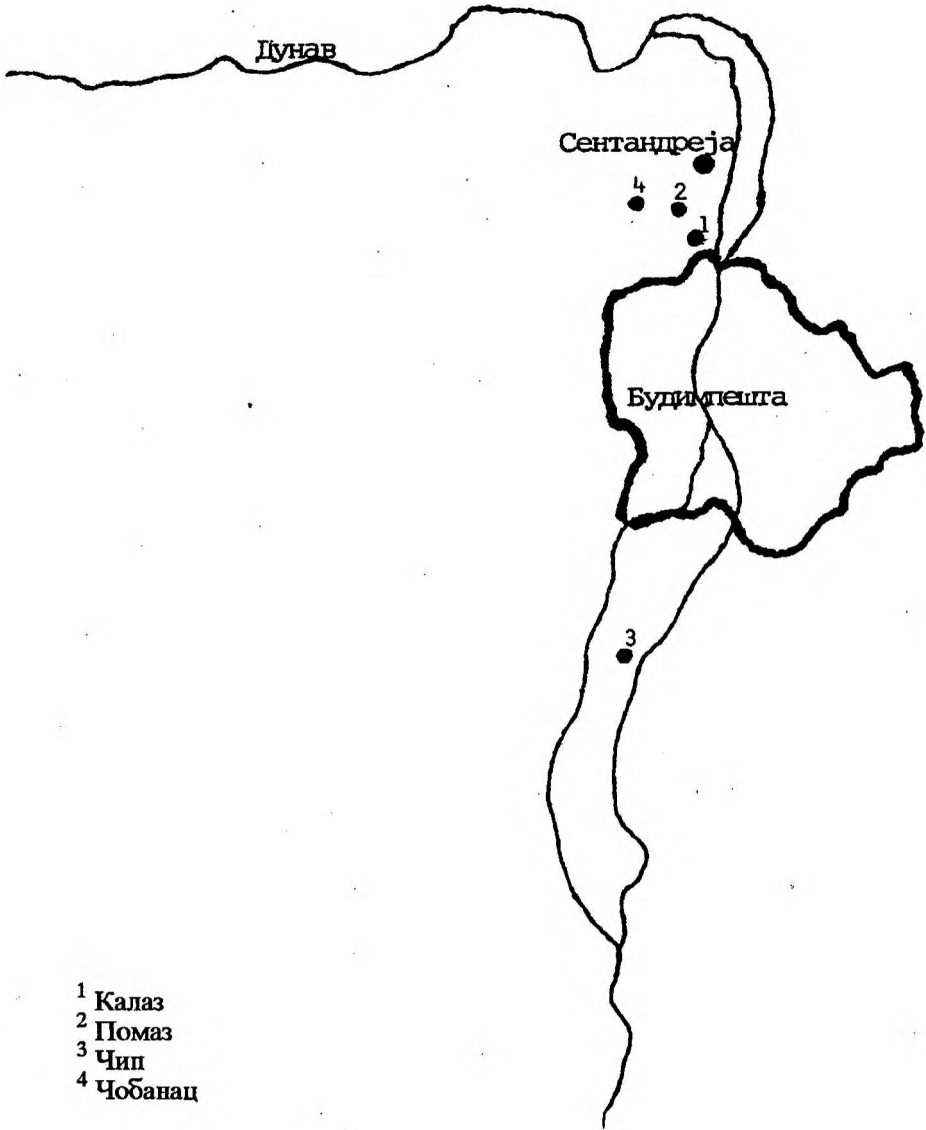
Прудови *, „косанице“ са
 великим тополама поред
 Малог Дунава; в. Горњи
 Пруд, Доњи Пруд.
 Пут, в. Велики дунавски пут,
 Ловрански пут, Мали
 дунавски пут.
Рашће *//*Рашћа*, виногради који
 дају квалитетно вино; в.
 Велико Рапће, Дугачко
 Рапће, Мало Рапће.
Ременаницје * X 2//*Ременениције* *
 X 1// *Ременаницје* * X 1,
 оранице и виногради.
Садоби
 Садови код села
 Село, в. Садови код села, Стари
 виноград код села, Старо
 село.
 Сент Михаљ, назив за некадашње
 насеље.
Серчина//*Сэрчине* *
 Сигет (= острво мађ.),
 в. Петровић сигет.
Слјина, пашњак за свиње.
Стари виногради. У вези са овим
 називом наводе се још две,
 углавном, погрешно и
 неразумљиво написане
 одреднице: prosz livoda —
 Ohne Wiesen, oszim livoda —
 Mit Wiesen.
Старо село, оранице на месту
 где се раније налазило село
 Чип.
Тукуљске земље, земљиште које
 су Чишњани откупили у
 тукуљском хатару.
Учишељски хóлтиови *, оранице
 које су раније давале
 српском учитељу на
 коришћење.
Хаштарне *, оранице и виногради.
Цајзберг//*Хеђеш* (Zeisselberg —
 Hegyes), мали виногради који
 дају добро вино.
 Четири мотке

Шанац (Paraschantz Acker)

ЏОБАНАЦ

Адица */Адице (Петр), баште са земљом доброг квалитета.
 Адице, в. Адица.
 Бирта, в. Над биртом.
 Гаранч (Garancs)//Гаранц (Петр)
 Гаранц, в. Гаранч.
Горњи Чобанац//*Стари Чобанац*//
 //Млака */*Старе њиве*, њиве.
 Гробље, в. Старо гробље.
Гувништи//Гувништа (Петр),
 њиве.
 Гувништа, в. Гувниште.
Дера *, поток (пресушује)
Доњи Чобанац, део данашњег
 насеља Чобанца.
 Долина, в. Мачкова долина.
Дује њиве, оранице.
 Јама, в. Мачкова јама.
 Камен, в. Светли камен,
 Шклопови (?) камен.
Кебиљ, шумовито брдо.
Керекеш, ораница; в. Под
 Керекешом.
 Кланац//Кланци (Петр); в. Млади
 кланац, Над кланцом, Стари
 кланац.
 Кланци, в. Кланац.
 Клиса (Klisza)//Клисе (Петр)
 Клисе, в. Клиса.
 Ковачин, в. Ковачина.
Ковачина//Ковачин (Петр), њиве.
 Конопља, в. Конопље.
Коноље//Конопља//*Река*, њиве.
 Кратке уже (Kratke
 uzse)//Краткуже (Петр)
 Краткуже, в. Кратке уже.
Лийар, део данашњег насеља
 Чобанца.
Мацко (!) салаш */Мачков салаш
 (Maczkov szállás)
 Мачкова долина (Maczkova
 dolina) //Мачкова јама (Петр)
Млади кланци, виногради.

Млака */Млаке (Петр); в. Горњи
 Чобанац.
 Млаке, в. Млака.
 Над биртом (Nad birtom)
Пейловац, ливада.
Плачковац (Plaeskovac!), њиве.
 Плоча, њиве на равној површини.
 Под Керекешом (Pod Kerekesom)
Пољана, њиве.
Пошришевље, оранице.
 Равне шуме (Ravne sume)
 Река//Реке (Петр), в. Конопље.
 Реке, в. Река.
Руја//Рупе (Петр), шума.
 Рупе, в. Рупа.
 Салаш, в. Мачко(в) салаш.
 Светли камен, в. Шклопови (?)
 камен.
 Соколовац (Szokolovac)
 Старе њиве, в. Горњи Чобанац.
Стари кланци, виногради.
 Стари Чобанац, в. Горњи
 Чобанац.
Старо гробље *, потес на којем се
 некада налазило гробље.
Старце, њиве.
Тршевина (Irsevina!)//Тршевине
 (Петр), виногради.
 Тршевине, в. Тршевина.
 Уже, в. Кратке уже.
Цирибар (Csiribar !), оранице и
 шума.
 Чобанац, в. Горњи Чобанац,
 Доњи Чобанац, Стари
 Чобанац.
 Шклопови камен (Sklopovi
 kamen) //Светли камен
 (Szvetli kamen)
 Шуме, в. Равне шуме.
 Шолови, в. Мали шолови
Шумица, ледина и папњак на
 пропланку.

Географски положај места чији се микропоними доносе у овом раду

Резюме

Димитрије Е. Стефановић

**К МИКРОТОПОНИМИИ ПОСЕЛЕНИЙ С СЕРБСКИМ НАСЕЛЕНИЕМ В
ОКРЕСТНОСТИ БУДАПЕШТА**

В настоящей работе приводятся лексиконы микротопонимов в азбучном порядке некоторых поселений в окрестности Будапешта (Венгрия), заселенных в течении нескольких веков сегодня уже малочисленными жителями сербского происхождения. Лексиконы созданы на основе живой речи сербских жителей, а также на основе венгерского источника, чей список микротопонимов собран сто тридцать лет тому назад.